

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

સોનાવતી અને અન્ય.

વી.

શ્રી રામ અને અન્ય

સપ્ટેમ્બર ૨૧, ૧૯૬૭

[જે. સી. શાહ, એસ. એમ. સિકરી અને જે. એમ. શેલટ, ન્યાયમૂર્તિ શ્રીઓ]

૧૯૫૧નો ચુ. પી. જમીનદારી નાબૂદી અને જમીન સુધારણા કાયદો ૧.કલમ ૨૦ (બી)–કલમની આદિવાસી જરૂરિયાતો તરીકે ૧૩૫૬ ફસલીમાં 'રહેનાર' તરીકે નોંધાયેલ વ્યક્તિ.

૧૯૫૨નો ચુ. પી. જમીન સુધારણા (પૂરક) અધિનિયમ ૩૧, એસ. ૩– અતિક્રમણ હેઠળ આદિવાસી અધિકારો શું કલમના અર્થમાં 'ખેતીવાડી કબજો' હોવાનો દાવો કરી શકે છે.

એસ હેઠળની કાયદેસરની પ્રક્રિયામાં જમીન-મેજિસ્ટ્રેટમાં અધિકારો અંગે પ્રેક્ટિસ-વિવાદ.૧૪૫ ક. પી. સી. જમીનની જમી અને પક્ષકારોને દીવાની અદાલતમાં જવા માટે કહેવી-બીજી અપીલમાં પ્રથમ અપીલ અદાલત-ઉચ્ચ અદાલતના હુકમનામા અનુસાર ફોજદારી અદાલતમાંથી કબજો મેળવતા દીવાની દાવામાં પ્રતિવાદીઓ તે હેતુ માટે દાવામાં સુધારાની મંજૂરી આપ્યા પછી કબજો માટે હુકમનામું આપી શકે છે કે કેમ.

પ્રતિવાદીઓએ તેના ભૂમિદારો પાસેથી વિવાદમાં જમીન ખરીદી હતી, પરંતુ 'પી' (અપીલકર્તાઓના હિતમાં પુરોગામી) એ જમીનનો કબજો હોવાનો દાવો કર્યો હતો અને એસ હેઠળ વિવાદ ઉઠાવવામાં આવ્યો હતો.૧૪૫ ક્રિમિનલ પ્રોસિજર કોડ.મેજિસ્ટ્રેટે જમીન જપ્ત કરી હતી અને પક્ષકારોને દાવામાં ધકેલી દીધા હતા.પ્રતિવાદીઓએ તેમના અધિકારોની ઘોષણા અને અધિકારોના રેકૉર્ડમાંથી 'પી' નું નામ દૂર કરવા માટે ફરિયાદ રજુ કરી હતી.મહેસૂલ અદાલતમાંથી તારણ મળ્યા બાદ ટ્રાયલ કોર્ટે પ્રતિવાદીઓને હુકમનામું આપ્યું હતું.જોકે પ્રથમ અપીલ અદાલતે 'પી' ની તરફેણમાં ચુકાદો આપ્યો હતો અને તે તારણના આધારે 'પી' ને ફોજદારી અદાલતમાંથી કબજો મળ્યો હતો.પ્રતિવાદીઓ હાઈકોર્ટમાં બીજી અપીલમાં ગયા જેણે તેમની તરફેણમાં નિર્ણય લીધો અને તેમને કબજો માટે વિનંતી ઉમેરીને તેમની ફરિયાદમાં સુધારો કરવાની મંજૂરી આપ્યા પછી જમીનના કબજા માટે હુકમનામું આપ્યું.અપીલકર્તાઓ આ અદાલતમાં આવ્યા અને વિનંતી કરી:(i) 'પી' ને ૧૩૫૬ ફસલીના ખસરા અને તેથી એસ હેઠળ 'રહેનાર' તરીકે

નોંધવામાં આવ્યો હતો.૨૦(બી) ૧૯૫૧ના ચુ. પી. જમીનદારી નાબૂદી અને જમીન સુધારણા અધિનિયમ ૧ના તેઓ એક આદિવાસી હતા, (ii) ૧૩૫૯ ફસલીમાં જમીનની 'ખેતીની સ્થિતિ' તરીકે 'પી' નોંધવામાં આવી હતી અને તે આધાર પર પણ તેઓ એક આદિવાસી હતા; (iii) ઉચ્ચ અદાલત પ્રથમ અપીલ અદાલતના તારણોથી બંધાયેલી હતી કે અપીલકર્તા ૧૩૫૬ ફસલીમાં 'કબજો કરનાર' હતો અને ૧૩૫૯ ફસલીમાં ખેતીવાડીના કબજામાં હતો:(૪) અતિક્રમણ કરનાર સામે પણ કબજો મેળવવાનો દાવો માત્ર મહેસૂલ અદાલતમાં જ થઈ શકે છે અને દીવાની અદાલતમાં નહીં, અને બીજી અપીલમાં વાદીના સુધારાને મંજૂરી આપીને ઉચ્ચ અદાલત પોતે જ અધિકારક્ષેત્ર ધારણ કરી શકે છે જે દીવાની ન્યાયાલયો પાસે નથી.

પકડી રાખો:(i) ૧૩૫૬ ફસલીની ખસરા એન્ટ્રી, જેના પર અપીલકર્તાઓએ આધાર રાખ્યો હતો, તે ૧૯૫૧ના અધિનિયમ ૧ની કલમ ૨૦ (બી) ની જરૂરિયાતોને પૂર્ણ કરતી ન હતી.'એન્ટ્રીમાં 'પી' ને 'કહીઝ' અથવા 'સ્નીહી' વગેરે તરીકે રજુ કરવામાં આવ્યું ન હતું. એવા મજબૂત પુરાવા પણ હતા કે જેના પર મહેસૂલ અદાલત દ્વારા ભરોસો રાખવામાં આવ્યો હતો પરંતુ પ્રથમ અપીલ અદાલત દ્વારા ધ્યાનમાં લેવામાં આવ્યું ન હતું કે 'પી' નું નામ ૧૩૫૬ પી. ના ખસરામાં ગુપ્ત રીતે દાખલ કરવામાં આવ્યું હતું.૨૦(બી) નાબૂદી અધિનિયમ તેથી નિષ્ફળ ગયો.[૬૨૧એ-એફ]

અંબા પ્રસાદ વિરુદ્ધ અબ્દુલ નૂર ખાન અને અન્ય, [૧૯૬૪] ૭ એસ. સી. આર. ૮૦૦, નો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે.

((૨) એસ હેઠળ અપીલકર્તાઓનો કેસ.૩ ૧૯૫૨ ના યુ. પી. અધિનિયમ ૩૧ ને પણ ટકાવી શકાયો ન હતો. વિભાગનો લાભ મેળવવા માટે તે હોવું જરૂરી હતું. તેમણે સ્થાપિત કર્યું કે પી ૧૩૫૯ એક્સમાં જમીનના વાસ્તવિક ખેતીના કબજામાં હતો અને તે હકીકત કબજાના સીધા પુરાવા દ્વારા નિર્ધારિત કરવામાં આવી ન હતી, ન તો તે તેમના દ્વારા આધાર રાખેલા પ્રવેશ દ્વારા સ્થાપિત કરવામાં આવી હતી. જે વ્યક્તિને જમીન પર કબજો કરવાનો કોઈ હક્ક નથી, તે ત્રીજા વ્યક્તિ સામે તેના કબજા પર આધાર રાખી શકે છે, જેની પાસે કોઈ વધુ સારો હક નથી, પરંતુ તે જમીનના માલિક સામે તે અધિકાર સ્થાપિત કરી શકતો નથી. કલમ ૩ જમીનના કબજામાં રહેલી વ્યક્તિઓને કાર્યકાળ ધારકો સામે અધિકાર પ્રદાન કરે છે, તેનો હેતુ જમીનવિહોળા નાગરિકો દ્વારા જમીન પર બળજબરીથી કબજો કરવા પર ભાર મૂકવાનો નહોતો. ખોટા વ્યવસાયમાં વ્યક્તિનો કબજો એ વિભાગના અર્થમાં 'ખેતીવાડીનો કબજો' ગણી શકાય નહીં. [૬૨૨એફ-૬૨૩એફ]

રામ કૃષ્ણ વિરુદ્ધ ભગવાન બખ્શ સિંહ, [૧૯૬૧] એ. એલ. જે. ૩૦૧, મંજૂર.

નન્દૂ મલ વી. મુલૂ અને ઓઆરએસ, આઈએલઆર. [૧૯૬૩] બધા. ૭૫૧,

નામંજૂર.

(૩) ઉચ્ચ અદાલત વર્તમાન કેસમાં પ્રથમ અપીલ અદાલતના તારણો દ્વારા બંધાયેલી ન હતી કારણ કે પછીની અદાલતે રેકૉર્ડ પરના મહત્વપૂર્ણ પુરાવાની અવગણના કરી હતી જે સાબિત કરે છે કે 'પી' દ્વારા આધાર રાખવામાં આવેલી એન્ટ્રીઓ પ્રામાણિક ન હતી.[૬૨૩૭]

(iv) ઉચ્ચ અદાલતે પ્રતિવાદીઓને તેમની ફરિયાદમાં કબજો મેળવવા માટેની વિનંતી ઉમેરવાની મંજૂરી આપ્યા પછી પ્રતિવાદીઓને કબજો માટે હુકમનામું યોગ્ય રીતે મંજૂર કર્યું. જ્યારે ઉચ્ચ અદાલતે વાદી-પ્રતિવાદીઓની તરફેણમાં ચુકાદો આપ્યો અને 'પી' દ્વારા કરવામાં આવેલા દાવાને નકારી કાઢ્યો ત્યારે તે વાજબી અને ખરેખર બંધાયેલો હતો, મુકદ્દમાને નવેસરથી લીઝ આપવાનું ટાળવું અને તેના દ્વારા જાહેર કરાયેલા અધિકારો સાથે યોગ્ય આદેશ આપવો, કારણ કે 'પી' દાવો પેન્ડન્સી દરમિયાન કોર્ટ અધિકારી પાસેથી જમીનનો કબજો મેળવવામાં સફળ રહ્યો હતો, જે જમીનનો કબજો ધરાવતો હતો. એક પક્ષ જે વિવાદના ગુણદોષ પર હાર્યો છે! દાવાની પેન્ડન્સી દરમિયાન અન્ય અદાલતમાંથી આદેશ મેળવીને દાવો દાખલ કરવામાં આવ્યો ત્યારે તેની ક્ષમતામાં રહેલા દાવાની સુનાવણી કરવા માટે સિવિલ કોર્ટના અધિકારક્ષેત્રને સ્થાનાંતરિત કરવાની મંજૂરી ન આપી શકાય.[૬૨૫ડી-ઈ]

સિવિલ અપીલેટ જ્યુરિસડીક્શન: સિવિલ અપીલ નંબર ૩૪ ઓફ ૧૯૬૫.

૧૯૫૮ની બીજી અપીલ નંબર ૩૭૪૫માં અલ્હાબાદ હાઈકોર્ટના ૬ નવેમ્બર, ૧૯૬૨ના ચુકાદા અને હુકમનામાથી વિશેષ રજા દ્વારા અપીલ.

અપીલકર્તાઓ વતી બી. સી. મિશ્રા અને એસ. એસ. શુક્લા.

પ્રતિવાદીઓ માટે એસ. પી. સિંહા, ઇ. સી. અગ્રવાલ અને પી. સી. અગ્રવાલ.

અદાલતનો ચુકાદો શાહ, જે.

આગ્રા જિલ્લાના ફતેહાબાદ તાલુકાના નૌગાવનની સર્વે નંબર ૭૨૩/૨, ૭૨૪, ૭૨૫ અને ૭૨૬ ધરાવતી કૃષિ જમીનનો એક ટુકડો મૂળરૂપે બે ભાઈઓ તોતા રામ અને લજ્જા રામનો હતો. તે જમીનના સંદર્ભમાં તોતા રામ અને લજ્જા રામને જમિનદાર જાહેર કરવામાં આવ્યા હતા અને એસ હેઠળ તેમની તરફેણમાં સનદ જારી કરવામાં આવી હતી. ૭ ૧૯૪૮નો યુ. પી. અધિનિયમ ૧૦.૨૦ ઓક્ટોબર, ૧૯૫૧ના રોજ, તોતા રામ અને લજ્જા રામે જમીનમાં તેમનો હિસ્સો બે ભાઈઓ શ્રી રામ અને રામ પ્રસાદને વેચી દીધો, જેમને હવે પછી 'વાદી' તરીકે ઓળખવામાં આવશે. ત્યારબાદ પ્રીતમ સિંહ અને વાદી વચ્ચે જમીનના કબજાને લઈને વિવાદ ઊભો થયો હતો અને એસ હેઠળ કાર્યવાહી થઈ

હતી.૧૪૫ પ્રીતમ સિંહના કહેવા પર સબ-ડિવિઝનલ મેજિસ્ટ્રેટ સમક્ષ ફોજદારી કાર્યવાહી સંહિતા શરૂ કરવામાં આવી હતી.સબ-ડિવિઝનલ મેજિસ્ટ્રેટે જમીન જપ્ત કરી હતી અને પક્ષકારોને દીવાની દાવામાં તેમના સંબંધિત અધિકારો અંગેના વિવાદમાં આંદોલન કરવા હાકલ કરી હતી.

ત્યારબાદ વાદીઓએ ફતેહાબાદની મુન્સિફની અદાલતમાં પ્રીતમ સિંહ અને તોતા રામ સામે દાવામાં જમીનના કબજામાં જમિનદાર તરીકે તેમના અધિકારોની ઘોષણા કરવા અને મહેસૂલ રેકૉર્ડમાંથી પ્રીતમ સિંહનું નામ "કાઢી નાખવાના" આદેશ માટે કાર્યવાહી શરૂ કરી હતી.પ્રીતમ સિંહે આ દાવાનો વિરોધ કરતા દલીલ કરી હતી કે, અન્ય બાબતોની સાથે સાથે, જમીનને તોતા રામ અને લજ્જા રામ દ્વારા ત્યજી દેવામાં આવી હતી અને તે ફસલી વર્ષ ૧૩૫૬ (૧ જુલાઈ, ૧૯૪૮થી શરૂ થઈને ૩૦ જૂન, ૧૯૪૯ના રોજ સમાપ્ત થતું વર્ષ) થી સતત તેમની ખેતી હેઠળ હોવાથી તેમણે જમીનમાં એક આદિવાસીના અધિકારો હસ્તગત કર્યા હતા અને તેમને તેમાંથી હાંકી કાઢવા માટે જવાબદાર ન હતા.મુન્સિફે દલીલોમાંથી ઉત્પન્ન થતા નીચેના મુદ્દાને સહાયક કલેક્ટર, આગ્રાને નિર્ણય માટે મોકલ્યો:

"શું પ્રતિવાદી નંબર ૧ (પ્રીતમ સિંહ) એ આદિવાસી અધિકારો મેળવ્યા છે, જો એમ હોય તો, તેની અસર?

સહાયક કલેક્ટરે એવું માન્યું હતું કે મહેસૂલ રેકૉર્ડમાં એવું નથી કે ૧૩૫૯

ફસલીના અંતમાં અથવા તે પહેલાં કોઈ પણ સમયે પ્રીતમ સિંહના કબજામાં કેવી રીતે હતા અને પ્રીતમ સિંહ દ્વારા આધાર રાખવામાં આવેલી ખસરાની એન્ટ્રીઓ તેમના કેસને ટેકો આપવા માટે બનાવટી હતી. સહાયક કલેક્ટરના તારણ સાથે સુસંગત, મુન્સિફે વાદીઓની તરફેણમાં ચુકાદો આપ્યો. પરંતુ આગ્રા જિલ્લા અદાલતમાં અપીલમાં તે ચુકાદાને ઉલટાવી દેવામાં આવ્યો હતો. અપીલીય ન્યાયાધીશે ચુકાદો આપ્યો હતો કે મહેસૂલ એન્ટ્રીઓ એ તેમની ફરજ નિભાવવા માટે પટવાડી દ્વારા પોસ્ટ કરવામાં આવેલી વાસ્તવિક એન્ટ્રીઓ હતી અને ૧૩૫૬ ફોસલી અને ૧૩૫૮ ફસલીમાં પણ પ્રીતમ સિંહના કબજામાં હતા અને તેમણે એક આદિવાસીના અધિકારો મેળવ્યા હતા. ત્યારબાદ વાદીઓ આ વિવાદને અલ્હાબાદ હાઈકોર્ટમાં લઈ ગયા હતા. ઉચ્ચ અદાલતે પ્રથમ અપીલ અદાલત દ્વારા પસાર કરાયેલા હુકમને ઉલટાવી દીધો અને મુન્સિફના હુકમને પુનઃસ્થાપિત કર્યો. વિશેષ રજા સાથે, પ્રીતમ સિંહના ઉત્તરાધિકારી અને કાનૂની પ્રતિનિધિઓએ આ અદાલતમાં અપીલ કરી છે.

પ્રીતમ સિંહનો કેસ એવો ન હતો કે તેણે હસ્તાંતરણ દ્વારા અથવા પ્રતિકૂળ કબજો દ્વારા જમીનનો હક મેળવ્યો હોય. પ્રીતમ સિંહ માત્ર ભરોસો રાખતા હતા. ૧૩૫૬ ફસલી માટે ખસરા ખાતેની એન્ટ્રીઓ અને ફસલી ૧૩૫૮માં જમીન પર કબજો કરવાના તેમના દાવા પર અને એસ હેઠળની એન્ટ્રીઓમાંથી ઉદ્ભવતા વૈધાનિક પરિણામો પર. ૨૦(બી) ૧૯૫૧ ના ચુ. પી. જમીનદારી નાબૂદી અને જમીન સુધારણા અધિનિયમ ૧, અને એસ. ૩ ૧૯૫૨નો ચુ. પી. જમીન સુધારણા

(પૂરક) અધિનિયમ ૩૧.૧૯૫૧નો ચુપી જમીનદારી નાબૂદી અને જમીન સુધારણા કાયદો ૧ જુલાઈ, ૧૯૫૨થી અમલમાં મૂકવામાં આવ્યો હતો.દ્વારા એસ.૨૦ જે વ્યક્તિઓના નામ કૃષિ જમીનના સંદર્ભમાં મહેસૂલ રેકૉર્ડમાં નોંધાયેલા હતા તેમને ચોક્કસ અધિકારો આપવામાં આવ્યા હતા.એસ ની સામગ્રી કલમ (બી).૨૦ જેના પર આશ્રય મૂકવામાં આવે છે તે નીચે મુજબ વાંચે છે:

"૨૦.દરેક વ્યક્તિ જે –

(અ)

(બી) નિવાસી તરીકે નોંધવામાં આવ્યો હતો--

((i) ચુ. પી. જમીન મહેસૂલ અધિનિયમ, ૧૯૦૧ની અનુક્રમે કલમ ૨૮ અને ૩૩ અંતરગત તૈયાર કરવામાં આવેલી ખસરા અથવા ખતૌનીની કોઈપણ જમીન (ઉપવન જમીન અથવા જે કલમ ૧૬ લાગુ પડે છે તે જમીન સિવાયની) અથવા જે સંયુક્ત પ્રાંત ટેનન્સી (સુધારા) અધિનિયમ, ૧૯૪૭ની કલમ ૨૭ની પેટા-કલમ (૧) ની કલમ (સી) હેઠળ તેનો કબજો પાછો મેળવવાનો હકદાર બનવાની તારીખની તરત પહેલાની તારીખે હતી, અથવા

(બી) * * * "

વિવાદમાં રહેલી જમીન ઉપવનની જમીન નથી, ન તો તે જમીન છે જેના માટે એસ.૧૬ કાયદો લાગુ પડે છે.પ્રિતમ સિંહે દાવો કર્યો હતો કે તેમનું નામ ચુ. પી.

જમીન મહેસૂલ અધિનિયમ, ૧૯૦૧ હેઠળ તૈયાર કરવામાં આવેલા ૧૩૫૬ ફસલીના ખસરામાં રહેનાર તરીકે દાખલ કરવામાં આવ્યું હતું અને તે કારણે તેઓ જમીનના સંદર્ભમાં આદિવાસીઓના અધિકારો માટે હકદાર હતા.આ અદાલતે અંબા પ્રસાદ વિરુદ્ધ અબ્દુલ નૂર ખાન અને અન્યો^૧ (૧) માં ચુકાદો આપ્યો હતો.૨૦ ૧૯૫૧ના ચુ. પી. અધિનિયમ ૧માં વાસ્તવિક કબજાના પુરાવાની જરૂર નથી:તે ૧૩૫૬ ફસલીના ખસરા અથવા ખતૌનીના રેકૉર્ડને સ્વીકારીને અથવા ૧ જુલાઈ, ૧૯૫૨ પહેલાં તેના સુધારાને સ્વીકારીને વિવાદિત કબજાની તપાસને દૂર કરે છે.તે નિર્ણયને ધ્યાનમાં રાખીને એવું માનવું આવશ્યક છે કે આદિવાસીઓના અધિકારો માટેના વ્યક્તિના દાવાનો ચુકાદો આપતી વખતે દીવાની અદાલતને એ તપાસ કરવા માટે કહેવામાં આવતું નથી કે શું દાવેદાર ખરેખર જમીનનો કબજો ધરાવતો હતો કે કબજેદાર તરીકે અધિકાર ધરાવતો હતો:છેતરપિંડીના કિસ્સાઓ સિવાય, માત્ર રેકૉર્ડમાં નોંધવું યોગ્ય છે.

પરંતુ પ્રીતમ સિંહ દ્વારા જે એન્ટ્રીઓ પર ભરોસો મૂકવામાં આવ્યો હતો તે તેમના કેસને સમર્થન આપતું નથી કે તેઓ ૧૩૫૬ ફસલીના ખસરા અથવા ખતૌનીમાં રહેનાર તરીકે નોંધાયેલા હતા.૧૩૫૬ ફસલી માટે ખસરાના પ્રમાણિત અર્કમાં (એક્સ્ટ. એ / ૧) પ્રીતમ સિંહ દ્વારા 'ખેડૂતનું નામ અને જાતિ' સ્તંભમાં પુરાવા તરીકે રજૂ કરાયેલ એન્ટ્રી "તોતા રામ અને અન્ય" છે અને 'ટિપ્પણીઓ' માટેના સ્તંભમાં એન્ટ્રી "પ્રીતમ સિંહ પુત્ર સંકુડીના પ્યારેલાલ" છે.અમારું ધ્યાન ચુ. પી. ટેનન્સી એક્ટની કોઈપણ જોગવાઈ અથવા મહેસૂલ સત્તાવાળાઓ દ્વારા બહાર

1(૧) [૧૯૬૪] ૭ એસસીઆર ૮૦૦.

પાડવામાં આવેલી સૂચનાઓ તરફ દોરવામાં આવ્યું નથી જે અનુસ્થાપિત કરે છે કે જમીન પર કબજો કરનારનું નામ 'ટિપ્પણી' માટે અનામત સ્તંભમાં દાખલ કરવા માટે જવાબદાર છે. જેથી વ્યક્તિને જમીનના એક ટુકડાના આદિવાસી તરીકે ગણી શકાય, ૧૯૫૧ના અધિનિયમ ૧ની કલમ ૨૦ (બી) માં જરૂરી છે કે ૧૩૫૬ ફસલીમાં રહેનાર તરીકે તેનું નામ ખસરા અથવા ખતૌનીમાં નોંધાયેલું હોવું જોઈએ. આસિસ્ટન્ટ કલેક્ટરે ધ્યાન દોર્યું છે કે લેન્ડ રેકૉર્ડ્સ મેન્યુઅલના ફકરા ૮૭ અનુસાર પટવારે રહેનારની સ્થિતિ વિશે પૂછપરછ કરવી જરૂરી છે, અને જો તેને લાગે કે દાવેદાર રહેનાર છે, તો તેણે ખસરામાં લાલ શાહીમાં નામ દાખલ કરવું જોઈએ— "કબીઝ, સાઝી વગેરે". એ સાચું છે કે પ્રીતમ સિંહને કબીઝ કે સાઝી તરીકે બતાવવામાં આવ્યા ન હતા અને ન તો એન્ટ્રી લાલ શાહીમાં મૂકવામાં આવી હતી.

રેકૉર્ડ પર મજબૂત પ્રમાણ પાછા છે જે દર્શાવે છે કે ૧૩૫૬ ફસલી માટે પ્રીતમ સિંહનું નામ ગુપ્ત રીતે ખસરામાં દાખલ કરવામાં આવ્યું હતું. ખસરા બારાહસાલા એટલે કે ૧૩૪૭ થી ૧૩૫૮ માટે એકીકૃત ખસરા ફસલી તોતા રામ અને લજ્જા રામને જમીન પર ખેતી કરતા તેના વ્યક્તિઓ બતાવવામાં આવ્યા છે અને જમીન પર કોઈ પેટા-ભાડૂતના નામનો કોઈ રેકૉર્ડ નથી. સહાયક કલેક્ટર સમક્ષ વિવાદિત જમીનના સંદર્ભમાં ૧૩૫૬ ફસલી માટે ખસરાના બે પ્રમાણિત અર્ક રજૂ કરવામાં આવ્યા હતા. પ્રમાણિત અર્કમાં Ext. પ્રીતમ સિંહ દ્વારા રજૂ કરાયેલ એ/૧માં તેમનું નામ 'ટિપ્પણી' સ્તંભમાં દર્શાવવામાં આવ્યું હતું. વાદીઓ દ્વારા

આપવામાં આવેલા પ્રમાણિત અર્કમાં આવી કોઈ એન્ટ્રી નહોતી.સહાયક કલેક્ટરે મૂળ રેકૉર્ડ માંગ્યો ન હતો, ન તો તેમણે એ સંજોગોમાં તપાસ કરવાનો પ્રયાસ કર્યો હતો કે જેમાં પ્રીતમ સિંહનો પ્રવેશ કરવામાં આવ્યો હતો.જોકે, તેમણે એક્સ્ટમાં તેનું અવલોકન કર્યું હતું. એ/૧ સર્વેક્ષણ નંબર ૭૨૩/૧ સામે 'ટિપ્પણી' સ્તંભમાં પ્રીતમ સિંહનું નામ દાખલ કરવામાં આવ્યું હતું, જે અગાઉના વિભાજનમાં કુંજીલાલના ભાગમાં પડ્યું હતું અને જેના સંદર્ભમાં પ્રીતમ સિંહે ક્યારેય કોઈ અધિકારનો દાવો કર્યો ન હતો.પ્રથમ અપીલ અદાલતે પુરાવાના આ મહત્વપૂર્ણ ભાગોનો ઉલ્લેખ કર્યો ન હતો.તેના નિષ્કર્ષને બીજી અપીલમાં ઉચ્ચ અદાલત માટે બંધનકર્તા ગણી શકાય નહીં.

તેથી એવું માનવું અનિવાર્ય છે કે ૧૩૫૬ માટે ખસરામાં 'ટિપ્પણી' સ્તંભમાં તેમના નામની એન્ટ્રી પર આધાર રાખીને ફસલી પ્રીતમ સિંહ એવો દાવો કરી શક્યા ન હતા કે તેમણે એસ હેઠળ જમીનના આદિવાસી તરીકે તેમના અધિકારો સ્થાપિત કર્યા હતા.૨૦(બી) ૧૯૫૧ ના યુ. પી. જમીનદારી નાબૂદી અને જમીન સુધારણા અધિનિયમ ૧.

એસ હેઠળ વૈકલ્પિક કેસ.૩ ૧૯૫૨ના યુ. પી. જમીન સુધારણા (પૂરક) અધિનિયમ ૩૧ પર હવે વિચાર થઈ શકે છે.૧૯૫૨ ના અધિનિયમ ૩૧ ની કલમ ૩, જ્યાં સુધી તે સામગ્રી છે ત્યાં સુધી પૂરી પાડે છે:

"(૧) દરેક વ્યક્તિ કે જે વર્ષ ૧૩૫૯ ફસલી દરમિયાન કોઈ પણ જમીનનો ખેતીવાડી કબજો ધરાવતી હતી, પરંતુ તે વ્યક્તિ નથી, જે યુ. પી. જમીનદારી નાબૂદી અને જમીન સુધારણા અધિનિયમ, ૧૯૫૦ (યુ. પી. અધિનિયમ ૧૯૫૧ નો ૧) (ત્યારબાદ ઉપરોક્ત અધિનિયમ તરીકે ઓળખવામાં આવે છે) ની કલમ ૪ હેઠળ નિહિત થવાના પરિણામે, ઉપરોક્ત અધિનિયમની કલમ ૧૮ થી ૨૧ હેઠળ ભૂમિધર સરદાર, આદિવાસી અથવા આસામી બની ગઈ છે અને આથી તેને નક્કિ કરેલ તારીખથી અસરથી જાહેર કરવામાં આવશે.

((ક) જો જમીનનો ભૂમિધર અથવા સરદાર હતો, અથવા જ્યાં જમીન સંયુક્ત રીતે બે અથવા વધુ ભૂમિદારો અથવા સરદારોની હતી, તો તે બધા નિયત તારીખે ઉપરોક્ત અધિનિયમની કલમ ૧૦ની પેટા-કલમ (૨) ની આઈટમ (i) થી (vi) માં ઉલ્લેખિત વ્યક્તિ અથવા વ્યક્તિઓ હતા; અથવા

((ખ) જો ભૂમિધર અથવા સરદાર એવી વ્યક્તિ ન હોય, તો તે આદિવાસી હોય અને તે તમામ અધિકારો મેળવવા માટે હકદાર હોય અને તે ઉપરોક્ત અધિનિયમ દ્વારા અથવા તે હેઠળ, યથાસ્થિતિ, આસામી અથવા આદિવાસીને આપવામાં આવેલી અથવા લાદવામાં આવેલી તમામ જવાબદારીઓને આધિન રહેશે.

સમજૂતી-કોઈ વ્યક્તિ જમીનની ખેતીના કબજામાં હોવાનું ગણાશે નહીં, જો તે તેને કબજા સાથે ગીરો આપનાર અથવા ઠેકેદાર તરીકે ખેતી કરતો હોય, અથવા તે માત્ર ખેડુતની કામગીરીની વાસ્તવિક કામગીરીમાં સંબંધિત ભૂમિધર સરદાર, આદિવાસી અથવા આસામીને મદદ કરતો હોય અથવા તેમાં ભાગ લેતો હોય.

આ વિભાગ તેના શબ્દસમૂહોમાં કંઈક અંશે સામેલ હોવાનું જણાય છે.પરંતુ તેનો ઉદ્દેશ સ્પષ્ટ છે.એવી વ્યક્તિ કે જે એસ. એસ. ની જોગવાઈઓનું પરિણામ નથી.૧૮ ૧૯૫૧ના યુ. પી. અધિનિયમ ૧ની કલમ ૨૧ મુજબ, જમીનદાર, સરદાર, આદિવાસી અથવા આસામી, પરંતુ જે ૧૩૫૯ ફસલી દરમિયાન જમીનનો "ખેતીવાડી કબજો" ધરાવે છે, જો જમીનનો જમીનદાર અથવા સરદાર નિયત તારીખે હોય, તો તે જમીનના સંબંધમાં હકો મેળવવા માટે દર વર્ષે હકદાર રહેશે.૧૦(૨) ૧૯૫૧ના યુ. પી. અધિનિયમ ૧ હેઠળ, અને જો જમીનનો ભૂમિધર અથવા સરદાર એસ. ની આઈટમ્સ (i) થી (vi) માં ઉલ્લેખિત વ્યક્તિ ન હોય તો તે આદિવાસીના અધિકારોનો હકદાર રહેશે.૧૦(૨).૧૯૫૨નો યુ. પી. કાયદો ૩૧ અમુક વ્યક્તિઓને રક્ષણ આપવા માટે બનાવવામાં આવ્યો હતો જેઓ ભૂમિધાર અથવા સરદારોની માલિકીની જમીનનો "ખેતીવાડી કબજો" ધરાવતા હતા અને જેમને કાર્યકાળ ધારકો દ્વારા જમીનમાંથી બળજબરીથી હાંકી કાઢવામાં આવ્યા હતા અથવા હાંકી કાઢવામાં આવી રહ્યા હતા.આ વિભાગની ભાષા સ્પષ્ટપણે દર્શાવે છે કે તેનો હેતુ આસામી અથવા આદિવાસીના અધિકારો આપવાનો હતો કારણ કે કેસ સી. એલ. ની અંદર આવે છે.(એ) અથવા સી. એલ.(બી) એવી વ્યક્તિ કે જેને ખેતીવાડીના કબજામાં દાખલ કરવામાં આવી હતી અને જે ૧૩૫૯ ફસલીમાં આવા કબજામાં હતી.

પ્રીતમ સિંહનો જમીન પર કોઈ અધિકાર નહોતો અને મહેસૂલ રેકૉર્ડ દર્શાવે છે કે

૧૩૫૮ની ફસલી એટલે કે ૩૦ જૂન, ૧૯૫૧ના અંત સુધી જમીન તેમના કબજામાં નહોતી.૧૩૫૮ની ફસલીની ખસરા કલમમાં પ્રીતમ સિંહને "ભાડાની પતાવટ વગર" તરીકે નોંધવામાં આવ્યા છે, અને તોતા રામ અને લજ્જા રામને ખેડૂતો તરીકે દાખલ કરવામાં આવ્યા છે.૧૩૫૮ના ખતૌનીમાં ફસલી પ્રીતમ સિંહને "ભાડાની પતાવટ વગરના એક વર્ષ માટે ખેડૂત" તરીકે દર્શાવવામાં આવ્યા છે.૧૩૬૧ ફસલી માટે ખસરા અને ખતૌનીમાં સમાન એન્ટ્રીઓ છે, અને ૧૩૬૨ ફસલીમાં ખેડૂતના સ્તંભમાં વાદીઓના નામ દાખલ કરવામાં આવ્યા છે, અને શિકમી માટેના સ્તંભમાં પ્રીતમ સિંહનું નામ દર્શાવવામાં આવ્યું છે.

એસ ની યોજના.૩ યુ.પી.જમીન સુધારણા (પૂરક) અધિનિયમ, ૧૯૫૨ ની યોજના ૬ ની યોજનાથી અલગ છે.૨૦(બી) ૧૯૫૧ ના યુ. પી. જમીનદારી નાબૂદી અને જમીન સુધારણા અધિનિયમ ૧.જ્યારે કે ૧૯૫૧ ના અધિનિયમ ૧ હેઠળ પ્રવેશ એ વ્યક્તિના દરજ્જાના તેના અધિકાર વિશે વધુ છાનબિન કર્યા વિના પુરાવા બનાવવામાં આવે છે, જે એસ હેઠળ રહેનાર તરીકે નોંધાયેલ છે.૩ યુ. પી. લેન્ડ રિફોર્મ્સ (સપ્લિમેન્ટરી) એક્ટ, ૧૯૫૨ મુજબ, જે વ્યક્તિ આસામી અથવા આદિવાસીનો દરજ્જો દાવો કરે છે તેણે નિર્મિત કરવું પડશે કે તે વર્ષ ૧૩૫૮ ફસલી દરમિયાન જમીનના "ખેતીના કબજામાં" હતો.આ કાયદામાં "ખેતીવાડીનો કબજો" શબ્દની વ્યાખ્યા કરવામાં આવી નથી, પરંતુ સમજૂતી સ્પષ્ટપણે સૂચવે છે કે દાવેદારને જમીનનો કબજો મેળવવાનો કાયદેસર અધિકાર હોવો જોઈએ, અને તે સમજૂતીમાં ઉદ્દેખિત વર્ગોના ન હોવા જોઈએ."કાયદાના

હેતુ માટે માન્યતા મેળવવા માટે "ખેતીનો કબજો" કાયદેસર હોવો જોઈએ, અને સમગ્ર વર્ષ ૧૩૫૯ ફસલી માટે એક અતિક્રમણકાર કે જેને માત્ર બળજબરીથી અથવા ગુપ્ત રીતે જમીન પર પ્રવેશ કરીને કબજો મેળવવાનો કોઈ હક્ક નથી, તેને 'ડ' ના અર્થમાં 'ખેતીવાડી કબજો' ધરાવતી વ્યક્તિ કહી શકાતી નથી.^૩ ૧૯૫૨નો યુ. પી. અધિનિયમ ૩૧.અમારું માનવું છે કે અલ્હાબાદ ઉચ્ચ ન્યાયાલયે રામ કૃષ્ણ વિરુદ્ધ ભગવાન બખ્શ સિંહ^૨ (૧) માં ચુકાદો આપવો સાચો હતો કે જે વ્યક્તિ બળજબરીથી પોતાની જાતને કોઈ જમીન પર અને તેના પર કબજો કરવામાં સફળ થાય છે અને તેના પર પોતાનો કબજો ચાલુ રાખવામાં સફળ થાય છે તે જમીનનો ખેતીવાડી કબજો હોવાનું ન કહી શકાય જેથી તેને આસામી અથવા આદિવાસીના અધિકારો સાથે રોકાણ કરી શકાય, અને અમે નન્હૂ મલ વિરુદ્ધ મુલુ અને અન્ય^૩ (૨) માં અલ્હાબાદ ઉચ્ચ ન્યાયાલયની પૂર્ણ ખંડપીઠે આપેલા અનુગામી ચુકાદા સાથે સહમત થવામાં અસમર્થ છીએ કે જમીન પર કોઈ અધિકાર વિના દોષી દ્વારા કબજો કરવામાં આવે છે. ખેતીનો કબજો "ડ ના અર્થમાં.^૩ ૧૯૫૨નો યુ. પી. અધિનિયમ ૩૧.

જે વ્યક્તિને જમીન પર કબજો કરવાનો કોઈ અધિકાર નથી, તે ત્રીજા વ્યક્તિ સામે તેના કબજા પર આધાર રાખી શકે છે, જેની પાસે કોઈ વધુ સારો હક નથી, પરંતુ તે જમીનના માલિક સામે તે અધિકાર સ્થાપિત કરી શકતો નથી.તે ચાદ રાખવું જોઈએ કે એસ દ્વારા.^૩ ૧૯૫૨ના યુ. પી. અધિનિયમ ૩૧ મુજબ, ૨(૧) [૧૯૬૧] એ. એલ. જે. ૩૦૧

૩(૨) આઈ. એલ. આર. [૧૯૬૩] ઓલ. ૭૫૧.

વિધાનસભાએ કાર્યકાળ ધારકો સામે જમીનનો કબજો ધરાવતી વ્યક્તિઓને અધિકારો આપ્યા હતા અને કોઈ સ્પષ્ટ જોગવાઈની ગેરહાજરીમાં, અમે એવું માની શકતા નથી કે આ અધિનિયમનો હેતુ ગેરકાયદેસર વ્યક્તિઓ દ્વારા જમીન પર બળજબરીથી કબજો કરવા પર ભાર મૂકવાનો હતો.તેથી આપણને કોઈ શંકા નથી કે ૧૩૫૮ ફસલી પછી બળજબરીથી જમીન પર કબજો કરીને, પ્રીતમ સિંહ જમીનના ભૂમિધર સામે એસ. ના આધારે આદિવાસીઓના અધિકારો હસ્તગત કરી શક્યા ન હતા.૩ ૧૯૫૨નો યુ. પી. અધિનિયમ ૩૧.

અપીલકર્તાઓના વકીલે દલીલ કરી હતી કે પ્રથમ અપીલ અદાલત દ્વારા નોંધાયેલ તારણ કે ૧૩૫૮ ફસલીમાં પ્રીતમ સિંહ "ખેતીના કબજામાં" હતા તે બીજી અપીલમાં ઉચ્ચ અદાલત માટે બંધનકર્તા હતું.પહેલેથી જ નિર્ધારિત કારણોને લીધે, ખોટા વ્યવસાયમાં રહેલા વ્યક્તિના કબજાને ખેતીનો કબજો ગણી શકાય નહીં.ફરીથી અપીલ ન્યાયાધીશે તેના નિષ્કર્ષ પર પહોંચતા રેકૉર્ડ પરના અત્યંત જરૂરી પુરાવાની અવગણના કરી અને તે કારણે પણ નિષ્કર્ષ ઉચ્ચ અદાલત માટે બંધનકર્તા ન હતો.વર્ષ ૧૩૫૮ માટે પ્રીતમ સિંહનું નામ "ભાડાની પતાવટ વિના" પેટા-ભાડૂત તરીકે ખસરામાં નોંધવામાં આવ્યું હતું.પ્રીતમ સિંહે સહાયક કલેક્ટર સમક્ષ સુનાવણીના કોઈ પણ તબક્કે પુરાવા આપવાની રજૂઆત કરી ન હતી, અને તે તેમનો કેસ ન હતો કે તેમણે તોતા રામ અને લજ્જા રામ સાથે પેટા-ભાડૂતનો કોઈ કરાર કર્યો હતો. વર્ષ ૧૩૫૮ ફસલી માટે તેમને તોતા રામ અને લજ્જા રામના ઉપ-ભાડૂત તરીકે નોંધાવતી એન્ટ્રી

તેમના પોતાના કેસમાં ખોટી છે.

પ્રીતમ સિંહના કેસના સમર્થનમાં વધુ કોઈ મૌખિક પુરાવા નથી કે તેઓ જમીનના વાસ્તવિક "ખેતીવાડી કબજામાં" હતા અને તેમના દ્વારા આધાર રાખવામાં આવેલ પ્રવેશ તેમના કેસને બળ આપતો નથી.એસ નો લાભ મેળવવા માટે.૩ ૧૯૫૨ ના યુ. પી. અધિનિયમ ૩૧ મુજબ, એ સ્થાપિત કરવું પડ્યું હતું કે પ્રીતમ સિંહ જમીનના વાસ્તવિક ખેતીવાડી કબજામાં હતા અને તે હકીકત કબજાના સીધા પુરાવા દ્વારા સ્થાપિત નથી, ન તો તે તેમના દ્વારા આધાર રાખેલા પ્રવેશ દ્વારા સ્થાપિત છે.વિદ્વાન અપીલીય ન્યાયાધીશનો નિષ્કર્ષ કે પ્રીતમ સિંહ "ખેતીવાડીના કબજામાં" હતા તે આંશિક રીતે તેમના દ્વારા નોંધાયેલા નિષ્કર્ષ પર આધારિત હતો કે ૧૩૫૬માં ફસલી પ્રીતમ સિંહ જમીનના કબજામાં હતા.અમે પહેલેથી જ ધ્યાન દોર્યું છે કે આમ નિષ્કર્ષમાં તેમણે ૧૩૫૬ ફસલી માટે ખસરા પ્રવેશને ખોટો વાંચ્યો હતો અને ખસરા બરાલિસાલાને કોઈ અસર કરી ન હતી જે દર્શાવે છે કે ૧૩૫૮ ફસલીના અંત સુધી પ્રીતમ સિંહ જમીનના કબજામાં નહોતા.વિદ્વાન ન્યાયાધીશે એવું પણ અંદાજ લગાવ્યું હતું કે પ્રથમ વાદી શ્રી રામ અને તેમના સાક્ષી મહારાજ સિંહ દ્વારા એવું કહેવામાં આવ્યું હતું કે ખરિફની મોસમ દરમિયાન કોઈ પાકની ખેતી કરવામાં આવી ન હતી અને ૧૩૫૯ ફસલી માટે ખસરા દર્શાવે છે કે ૧૩૫૯ ફસલીમાં એક પ્લોટમાં બાજરાનું વાવેતર કરવામાં આવ્યું હતું અને તમામ પ્લોટમાં ચણાનો ઉછેર કરવામાં આવ્યો હતો, પ્રીતમ સિંહ ઉપ-ભાડૂત તરીકે કબજો ધરાવતા હોવા જોઈએ અને તેમણે

ફસલીની ખરિફની મોસમમાં જમીનની ખેતી કરી હોવી જોઈએ.અમારા મતે, આ એક દૂરગામી તારણ હતું.અપીલીય ન્યાયાધીશે અન્ય પુરાવાઓનો પણ ઉલ્લેખ કર્યો ન હતો, જેના પર સહાયક કલેક્ટર આગ્રા દ્વારા તેમના નિષ્કર્ષના સમર્થનમાં ધ્યાન દોરવામાં આવ્યું હતું: જેમ કે, વાદીઓ વતી તપાસ કરાયેલા નાયબ રજિસ્ટ્રાર બનવારી લાલે સ્પષ્ટપણે જણાવ્યું હતું કે ૧૩૫૯ ફસલી પહેલાં પ્રીતમ સિંહ પાસે જમીનનો કબજો નહોતો અને સાક્ષી તરીકે તપાસ કરાયેલા તોતા રામે જણાવ્યું હતું કે પ્રીતમ સિંહ પાસે જમીનનો કબજો નહોતો અને તેણે પ્રીતમ સિંહને જમીન લીઝ પર આપી ન હતી અને તેને પ્રીતમ સિંહ પાસેથી ભાડું મળ્યું ન હતું.તેથી, અમે એવું માની શકતા નથી કે માત્ર મહેસૂલ રેકૉર્ડમાં નોંધાયેલા એવા નિષ્કર્ષ પર પહોંચ્યા છીએ જે પ્રથમ દૃષ્ટિએ પ્રીતમ સિંહના કેસને સમર્થન આપતો નથી, કે તેણે જમીન પર અવૈધ પ્રવેશ કર્યો હતો અને તેની ખેતી કરી હતી, જેને બીજી અપીલમાં નિર્ણાયક ગણી શકાય.ઉચ્ચ ન્યાયાલય, અમારા ચુકાદામાં, એ નિષ્કર્ષ પર પહોંચવામાં સાચું હતું કે ૧૩૫૯ ફસલીમાં 'સ' ના અર્થમાં જમીનનો 'ખેતીવાડી કબજો' પ્રીતમ સિંહ પાસે ન હતો.૩ ૧૯૫૨નો અધિનિયમ ૩૧.

અપીલકર્તાઓના વકીલે આખરે દલીલ કરી હતી કે ઉચ્ચ અદાલત આ દાવામાં વાદીઓને જમીનના કબજા માટે હુકમનામું આપવા માટે અસમર્થ છે.વકીલે રજૂઆત કરી હતી કે અતિક્રમણ કરનાર સામે પણ કબજો મેળવવાનો દાવો માત્ર મહેસૂલ અદાલતમાં જ થઈ શકે છે અને દીવાની અદાલતમાં નહીં, અને બીજી

અપીલમાં વાદીના સુધારાને મંજૂરી આપીને ઉચ્ચ અદાલત પોતે તે અધિકારક્ષેત્ર ધારણ ન કરી શકે તે પહેલાં જે દીવાની અદાલતો પાસે નથી.અમારું ધ્યાન એવી કોઈ પણ જોગવાઈ તરફ દોરવામાં આવ્યું ન હતું કે જે એવી જોગવાઈ કરે કે જે કોઈ દરજ્જાના અતિક્રમણકાર સામે પણ દીવાની અદાલત કૃષિ જમીનના વિષયમાં જમીનના માલિકની તરફેણમાં હુકમનામું પસાર ન કરી શકે.પરંતુ યુ. પી. રાજ્યનો કાયદાકીય કાયદો તે રજૂઆતની બાંહેધરી આપે છે એમ ધારીને પણ, અમે માનીએ છીએ કે વર્તમાન કેસના સંજોગોમાં ઉચ્ચ અદાલતને દાવામાં સુધારાની સ્વિકૃતી કરવા અને કબજો મેળવવા માટે હુકમનામું આપવાનો અધિકારક્ષેત્ર હતો.તે યાદ કરી શકાય છે કે વાદીઓએ મૂળ રૂપે માલિકીની ઘોષણા માટે અને પ્રીતમ સિંહને તેમના કબજામાં દખલ કરતા અટકાવવાના હુકમ માટે દાવો કર્યો હતો.મેજિસ્ટ્રેટ, પ્રથમ વર્ગ, આગ્રાના આદેશ દ્વારા જમ કરાયેલા દાવાની તારીખે જમીન એસ હેઠળની કાર્યવાહીમાં હતી.૧૪૫ પ્રીતમ સિંહ દ્વારા શરૂ કરાયેલી ફોજદારી કાર્યવાહી સંહિતાની કલમ અને મેજિસ્ટ્રેટે પક્ષકારોને સક્ષમ દીવાની અદાલતમાં તેમનો કબજો અથવા કબજો મેળવવાનો અધિકાર સ્થાપિત કરવા નિર્દેશ આપ્યો હતો.તે સ્થિતિમાં ઘોષણા અને મનાઈ હુકમ માટેનો દાવો યોગ્ય રીતે દાખલ કરવામાં આવ્યો હતો.જો વાદીઓ જમીન પર પોતાનો હક સ્થાપિત કરે, તો તેઓ કબજો પહોંચાડવા માટે ક્રિમિનલ કોર્ટ પાસેથી આદેશનો દાવો કરી શકે છે, અને પ્રીતમ સિંહને તેમના કબજામાં દખલ કરવા પર પ્રતિબંધ મૂકતો હુકમ યોગ્ય રાહત હતી.પરંતુ એવું માનવામાં આવે છે કે પ્રથમ અપીલ અદાલતના આદેશને અનુસરીને પ્રીતમ સિંહ ફોજદારી

અદાલતમાંથી કબજો મેળવ્યો હતો અને ત્યારબાદ વાદીઓએ હાઈકોર્ટની અનુમતી સાથે વાદીમાં સુધારો કર્યો હતો અને કબજો મેળવવા માટેના હુકમનો દાવો કરવામાં આવ્યો હતો. જ્યારે ઉચ્ચ અદાલતે વાદીઓની તરફેણમાં ચુકાદો આપ્યો અને પ્રીતમ સિંહ દ્વારા કરવામાં આવેલા દાવાને નકારી કાઢ્યો, ત્યારે અમારા ચુકાદામાં, ઉચ્ચ અદાલત વાજબી હતી, અને ખરેખર બંધાયેલી હતી, તેમના મુકદ્દમાને નવેસરથી જીવન આપવાનું ટાળવા માટે, તેના દ્વારા જાહેર કરાયેલા અધિકારો સાથે સુસંગત આદેશ આપવા માટે, કારણ કે પ્રીતમ સિંહ દાવો પેન્ડન્સી દરમિયાન કોર્ટ અધિકારી પાસેથી જમીનનો કબજો મેળવવામાં સફળ રહ્યા હતા, જેઓ જમીનના કબજામાં હતા. વિવાદના ગુણદોષોના આધારે પરાજિત થયેલા પક્ષકારને દાવો પેન્ડન્સી દૌરાન અન્ય અદાલતમાંથી આદેશ મેળવીને સિવિલ કોર્ટના અધિકારક્ષેત્રને સ્થાનાંતરિત કરવાની મંજૂરી આપવામાં નહીં આવે, જે દાવો દાખલ કરવામાં આવ્યો ત્યારે તેની ક્ષમતામાં હતો.

તેથી અપીલ નિષ્ફળ જાય છે અને ખર્ચ સાથે રદ કરવામાં આવે છે. અરજી ફગાવી દેવામાં આવી છે.

અરજી ફગાવી દેવામાં આવી છે.

This judgment has been translated using AI Tool - SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ.

અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.